

29.1.2020

Vasemmistoliiton puoluesihteerin Mikko Koikkalainen

1. Savonlinnan kaupungin muistio hyvinvointialuetta koskevasta lainsäädännöstä ja rahoituksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö toimitti esitysluonnoksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseksi lainsäädännön arviointineuvostolle 14. lokakuuta 2020.

Hallitus viimeistelee lakiesityksen lopulliseen muotoonsa lainsäädännön arviointineuvoston palautteen jälkeen. Hallituksen esitys on tarkoitettu antaa eduskunnalle joulukuussa 2020. Kokonaisuuden voimaantulo vaatii eduskunnan hyväksynnän.

Hallituksen esityksessä

7.6 Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimeja koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta § 59:ssä säädetäisiin Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden ympärivuorokautisesta yhteispäivystyksestä, jonka mukaan Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille on mahdollisuus terveydenhuoltolain 50 §:n 3 ja 4 momentista poiketen ylläpitää useampaa kuin yhtä ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä vuoden 2032 loppuun saakka.

Esityksen mukaan Etelä-Savon hyvinvointialueilla tulisi sijaitsemaan kaksi nykyistä keskussairaalaa. Jotta hyvinvointialue voisi päättää terveydenhuoltolain säädöksistä poiketen ylläpitää kummassakin sairaalassa ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystystä, tulee tästä säätää erikseen. Kahdesta päivystyksestä aiheutuviin kustannuksiin ei esityksen mukaan maksettaisi kuitenkaan erilliskorvausta, vaan kustannukset tulisi kattaa hyvinvointialueen rahoituslain mukaisella yleiskatteellisella rahoituksella.

Valtioneuvoston asetuksessa erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017) 7 §:ssä säädetään siitä, miten tietyt leikkaukset tulee koota ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä ylläpitäviin sairaaloihin, ellei niitä muutoin ole keskitetty säädöksillä tai terveydenhuoltolain 43 §:ssä tarkoitettussa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa. Tällaisia leikkauksia ovat mm. lonkan, polven ja olkapään tekonivelleikkaukset, selkäkirurgia sekä syövän kirurginen leikkaushoito.

Ilman sairaalassa olevaa ympärivuorokautista yhteispäivystystä ei yllä mainittujen leikkausten toteuttaminen olisi mahdollista Mikkelin tai Savonlinnan nykyisissä keskussairaaloissa. Lisäksi leikkaustoiminnan on kussakin sairaalassa täytettävä muualla säädöksissä asetetut vaatimukset, joita ovat mm. mainitun työnjakoasetuksen 7 §:n mukaiset lukumäärävaatimukset.

Savonlinnan kaupunki esittää, että

1. Savonlinnan sairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen määräaikaisuus vuoteen 2032 saakka muutetaan toistaiseksi voimassaolevaksi sekä velvoitteeksi Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Kirjaus pitää saada lakipykäliin velvoittamaan Etelä-Savon hyvinvointialuetta ylläpitämään kahta ympärivuorokautista yhteispäivystystä sairaalaa.

2. Saaristaisuuden parempi huomioiminen sote-rahoituksessa tai Savonlinnan saaminen saaristokunnaksi tai muulla tavalla lisärahoituksen saaminen maan hallituksen linjaaman kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyssairaalan ylläpitämiselle Etelä-Savossa.

2. Vt 14 Juva – Parikkala kehittäminen

Valtatiellä 14 on tapahtunut lukuisia onnettomuuksia, myös kuolemaan johtaneita, mikä puoltaa valtatiekehittämistä. Onnettomuusaste on pääteiden keskitasoa huonompi. Henkilövahinko-onnettomuusaste valtatiellä 14 on 7,6 (heva-onn./100 milj.ajon.km), kun keskimäärin se on yksiajorataisilla pääteillä 6,1.

Valtatie 14 sisältää tälläkin hetkellä päällysteen kuntoluokaltaan tieosuuksia (yli 10 % tiepituudesta), jotka on luokiteltu huonoksi tai erittäin huonoksi johtuen mm. tiepäällysteen urautuneisuudesta. Tien urautuneisuus aiheuttaa jo liikenneturvallisuudenkin osalta suuren riskitekijän varsinkin, kun tiepoikileikkaus on kapea ja tien geometria kaarteinen ja mäkinen.

Valtatie 14 on Savonlinnan seudun tärkein tieyhteys, mutta se ei vastaa ominaisuuksiltaan eikä laadultaan nykyistä liikennöintiä. Kyseisen tien palvelutason nostaminen parantaisi turvallisuuden lisäksi Savonlinnan seudun kilpailukykyä logistiikan näkökulmasta.

Savonlinnassa sijaitsevan Suomen suurimpiin kuuluvan mekaanisen metsäteollisuuden keskittymän johdosta valtatiellä 14 on erittäin vilkas raskasliikenne niin teollisuuden raaka-ainekuljetusten kuin valmiiden tuotteiden osalta. Metsäteollisuuden meneillään olevat investoinnit tulevat kasvattamaan raskaan liikenteen määrää nykyisestäänkin mm. Metsä Wood Punkaharjun tehtaan vastavalmistuneen laajennuksen lisäämien liikennemäärien osalta sekä Punkaharjun Puutaidon laajennuksen myötä. Metsä Woodin investointien myötä liikennekapasiteetti kasvoi vuoden 2019 aikana niin työmatka- kuin kuljetusliikenteen osalta.

Vireillä on myös Savonlinnan Pääskylahden isoja bioenergia-alan investointeja, jotka realisoituessaan tulevat lisäämään raskaan liikenteen kuljetustarpeita. On arvioitu, että raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) toisi yli 10 % lisäyksen kuljetussuoritteisiin verrattuna tämän päivän keskimääräiseen raskaan kaluston KVL:een. Myös pidempien ja raskaampien HCT-rekkojen (High Capacity Transport) määrä tulee investointien myötä kasvamaan, mikä tulee ottaa huomioon valtatie 14 palvelutasotekijöiden parantamisessa.

Savonlinna on suosittu kesämatkailukohde, mikä näkyy myös valtatie 14 henkilöliikenteessä. Liikennemäärissä on nähtävissä kesäkauden aikana selkeä piikki. Raskaan liikenteen osuus jakautuu tasaisesti koko vuodelle keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KVL) ollessa n. 300 ajoneuvoa/vrk. Kesäkaudeksi henkilöliikenne kasvaa n. 30 %, jolloin henkilöautoliikenteen KVL on n. 5150 ajoneuvoa/vrk.

Savonlinnassa on kokoonsa nähden valtakunnallisesti merkittävimpiä määriä vapaa-ajan liikennettä. Kaupungissa vierailee vuosittain yli puoli miljoonaa matkailijaa. Suunnitteilla olevat matkailuinvestoinnit mm. Tornihotelli keskusta-alueelle sekä Savonniemen matkailuinvestointi- ja risteilyhankkeiden ennakoidaan kasvattavan matkailijamäärää tulevina vuosina noin 15-20 %.

Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisen myötä Savonlinnan seudulle syntyy erityisen paljon uutta matkustuspotentiaalia. Samoin rajanylityspaikka mahdollistaa tavararyhmien kuljettamisen Parikkalan kautta, mikä lisää myös raskaan liikenteen osuutta Parikkala – Savonlinna välillä. Vuonna 2018 Parikkalan raja-aseman kautta kulki yli 24 500 henkilöä, mikä tarkoittaa kasvua edellisvuoteen 8,2 %. Henkilöliikenne Parikkala–Syväoron rajanylityspaikalla vuonna 2030 on ennustettu olevan jopa 640 000 henkilöä, kun ylityspaikka on kansainvälistetty ilman henkilöliikennerajoituksia (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys).

Savonlinnan kaupunki esittää, että valtatie 14 saataisiin vastaamaan tämän päivän vaatimuksia. Valtatien 14 liikenteen kasvumäärät ja teollisuuden sekä muun elinkeinoelämän tuoma kasvu nostavat liikennemäärää myös tulevaisuudessa. On erityisen tärkeää kehittää tieosuuden näkemäaluetta sekä nopeusrajoituksen nostamista 100 km/h nopeuteen. Valtatie 14 kehittämisen kustannusarvio on 111 miljoonaa euroa.

3. Parikkala–Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen

Parikkala–Syväoron tilapäisen rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi on ratkaisevassa roolissa heikentyvän ja muuttotappioisen Itä-Suomen elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Se on tärkeää erityisesti matkailun ja rajakaupan kehittämiseksi sekä teollisuuden vienti- ja tuontikuljetusmatkojen lyhentämiseksi. Rajanylityspaikan matkustajamäärän arvioidaan sen kansainvälistämisen myötä olevan 640 000 henkilöä vuonna 2030 (lähde: Parikkalan rajanylityspaikan vaikutusselvitys). Kansainvälistäminen toisi 60 miljoonaa euroa lisätuloa Itä-Suomen matkailuun.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen on Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan maakuntien sekä Metsäteollisuuden keskusliiton, alueen yrittäjäjärjestöjen ja kauppakamariosastojen yhteinen prioriteetti. Kyseiset toimijat ovat ajaneet kansainvälisen rajanylityspaikan avaamista jo vuosikymmeniä.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen kehittäisi Itä-Suomen alueen teollisuutta erityisesti Savonlinnassa. Savonlinnassa sijaitsee Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä, jonka kasvulle puuhuollon ja raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen Venäjältä on tärkeää. Yhteyskäytävä Pietariin on tärkeässä asemassa myös muille alueen yrityksille ja työntekijöille.

Rajanylityspaikan kansainvälistäminen nähdään tärkeänä myös Venäjän puolella. Venäjän hallitus on tehnyt Suomelle virallisen esityksen rajanylityspaikan statuksen muuttamisesta kansainväliseksi tulli- ja matkustustilassa 2015 ja uudelleen huhtikuussa 2017.

Maan hallitus on linjannut syyskuussa 2019, että rajanylityspaikka kansainvälistetään vuonna 2024.

Savonlinnan kaupunki esittää, että rajanylityspaikan kansainvälistämistä ryhdytään valmistelemaan ja varmistetaan tarvittavat määrärahat rajanylityspaikan kansainvälistämisen infrastruktuuria ja henkilöstöä varten.

Parikkalan raja-aseman kansainvälistäminen

- Hallitus myönsi lisätalousarviossa Parikkalan raja-asemalle 150 000 euroa 2020 tiesuunniteluun. Hallitus esittää lisäksi lisätalousarviossa Parikkalan raja-asemalle yhteensä 700 000 euroa
- Kaakkois-Suomi – Venäjä 2021-2027 rajat ylittävään yhteistyöohjelmaan sisällytetään laajat infrastruktuurihankkeet (**LIP**), ja Parikkalan rajanylityspaikka mahdollista sisällyttää ko. ohjelmaan. Koska kyseessä on Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon yhteinen kärkihanke, LIP voi olla jopa 10 milj. euron kokoluokkaa
- hankkeeseen voi sisältyä esim. raja- ja tulliviranomaisten tarvittavia hankintoja ylityspaikalle, kaistojen rakentamista tms.
- LIP-hankkeiden valmistelua koordinoi valtionhallinnon puolelta pääasiallisesti Väylävirasto
- hankkeen eteenpäin vieminen edellyttää tarvittavaa suunnittelua ja valmistelua, mm. aiempien laadittujen rakentamissuunnitelmien päivittämistä
- uusi raja-ohjelma laaditaan 2020 ja siihen tarvitaan päivitetty suunnitelma

Kaakkois-Suomi – Venäjä rajaohjelma 2021-2027 laadittiin sisällöllisesti käytännössä syksyn 2020 aikana pitäen sisällään myös ohjelmaan sisällytettävät laajat infrastruktuurihankkeet (LIP). Parikkalan rajanylityspaikka on mahdollista sisällyttää/esittää ohjelmaan yhtenä LIP-hankkeena. Hankkeeseen voisi sisältyä esimerkiksi raja- ja tulliviranomaisten tarvittavia hankintoja ylityspaikalle, kaistojen rakentamista tms. LIP-hankkeiden valmistelua koordinoi valtionhallinnon puolelta pääasiallisesti Väylävirasto.

Hankkeen eteenpäin vieminen edellyttää tarvittavaa suunnittelua ja valmistelua vastuuviranomaisten välillä, mm. aiempien v. 2016 laadittujen rakentamissuunnitelmien päivittämistä. Jotta ylityspaikan avaaminen olisi mahdollista aiemman päätöksen mukaisesti 2024, suunnittelutyössä tulisi edetä ripeästi.

Ylityspaikan avaaminen edellyttää noottien vaihtoa Suomen ja Venäjän välillä (Venäjä esitti avaamista viimeksi v. 2015, jolloin Suomella ei ollut vielä valmiutta asiaan). Nyt Suomen tulisi olla asiassa aloitteellinen hallituksen periaatepäätöksen 9/2019 mukaisesti.

Vuoden 2020 aikana on käynnistetty ohjelmakauden 2021-2027 valmistelu.

Kaaviokuva: yhteyspäällikkö Veli-Matti Kesälahti, Etelä-Karjalan liitto